

TÉNYEK ÉS TÉVHITEK A BÁNTALMAZOTT NŐKRŐL

Tévhit: Vannak olyan nők, akik a bántalmazó férfiakkal vonzódnak.

Tény: A kutatások nem támasztják alá ezt a feltételezést. Ezzel szemben azt mutatják, hogy az erőszakos férfiak következő párkapcsolataikban is erőszakosak. Tehát nem az jelenti a problémát, hogy a nők rosszul választanak partnert – a férfiak ismétlődő erőszakos cselekedeteivel van a gond.

Tévhit: A bántalmazott nők mazochisták, vagy olyan a személyiségük, hogy tudat alatt erőszakos partnereket választanak.

Tény: Nincs rá tudományos bizonyíték, hogy létezne egy olyan női személyiség-típus, amelyik szándékosan kiteszi magát az erőszaknak. Ugyanakkor azok a nők, akik stresszben és félelemben élnek a bántalmazás miatt, gyakran viselkednek olyan módon, ami a külső szemlélő számára zavartnak és irracionálisnak tűnik. Például egy olyan nő, akit mindenhol követ a volt partnere, vagy folyton rátelefonál, üldözési mániásnak tűnhet, pedig csak arról van szó, hogy tényleg üldözik.

Tévhit: A nők néha kiprovokálják, hogy verjék őket.

Tény: Senki sem érdemli meg, hogy megverjék még akkor sem, ha idegesítően vagy zavaróan viselkedik. A felelősség azt terheli, aki ütésre emeli a kezét.

Amikor a bántalmazó férfiak arról beszélnek, hogy a nő provokál, gyakran olyan eseményeket említenek, hogy a nő ellentmond nekik, más feladatot tart fontosabbnak, és végez el hamarabb, pénzt költ, idejével nem számol el, vagy más férfiakkal érintkezik. A bántalmazó férfiak tehát azt nevezik provokációnak, amikor a nő mást tesz, vagy mond, mint amit a férfi elvár tőle. Úgy gondolják, joguk van ahhoz, hogy a nők engedelmessé váljanak nekik, és ezt a „jogukat” készek erőszakkal is érvényesíteni. Valójában tehát nem provokációról van szó, hanem arról, hogy a bántalmazó férfiak azt hiszik, joguk van ahhoz, hogy a nő engedelmessé váljon – félre téve önálló gondolatait, terveit, és elfoglaltságait.

Érdekes, hogy más bűncselekmények esetén ritkán teszik fel az emberek a kérdést, hogy az áldozat vonzza-e a bűncselekményt, hajlamossá teszi-e arra a személyisége, kiprovokálja vagy egyenesen élvez-e azt. Ha valakit a zsebtolvajok kirabolnak, abszurdnak tartjuk a kérdést, hogy provokálta-e a zsebtolvaj, és élvezte-e, amikor kirabolták. A Habeas Corpus Munkacsoport szerint a családon belüli erőszakkal kapcsolatban azért merül fel ez a kérdés, mert az emberek az elkövető helyett az áldozatra akarják hárítani a felelősséget. Ez azért van így, mert az elkövetők csoportja – a férfiak – magasabb társadalmi státuszt élvez, mint az áldozatok – a nők. Egyszerűen kevesebb konfliktussal jár, ha azt hisszük, hogy a férfiak nem felelősek a tetteikért; sokkal kényelmesebb a nagy hatalommal rendelkező csoport oldalára állni.

Tévhit: Ha a nőnek tényleg rossz lenne, hogy verik, akkor nem maradna.

Tény: Valójában a nőknek sok érthető okuk van arra, hogy miért maradnak a bántalmazó mellett:

- A nők nagyon gyakran hisznek, vagy reménykednek abban, amit a bántalmazó megígér: ilyesmi többé nem fordul elő, ő igenis megváltozik, és nagyon szereti a nőt. Ezt a nézetet gyakran a nőnek segítséget kínáló pszichológusok, szociális munkások és egyéb szakemberek is erősítik.
- A nők gyakran anyagilag is függnek házastársuktól: nincs hová menniük, vagy a férfi erőszakának engedve korábban otthagyták a munkahelyüket, és nincs önálló jövedelmük.
- Az is tipikus, hogy ugyan a nőé a ház vagy a lakás, a bántalmazó a válás után sem hajlandó onnan kiköltözni, így a bántalmazott nő minden vagyonát elveszítené, ha elköltözne.
- Sok bántalmazott nő fél, hogy házastársa bosszút áll, ha elhagyja. Ez a félelem egyébként jogos, mivel a bántalmazó ekkor a legveszélyesebb. Gyakori, hogy a bántalmazott nő többször is megpróbálja elhagyni a férfit, de az akár életveszélyesen is megfenyegeti, ezért visszaköltözik.
- Sok nő azért költözik vissza a bántalmazóhoz, mert a hajléktalan szállón vagy az anyaotthonban rettenetes körülmények uralkodnak, és ehelyett a férfinak az az ígérete, hogy megváltozik, és újra normális otthonuk lesz, a kockázat ellenére is sokkal vonzóbbnak tűnik.

- Sok nő úgy gondolja, hogy még egy rossz apa is jobb a gyerekeknek, mintha nincs apja, és ezért marad a kapcsolatban. Ezt a nézetet a nőnek segítő pszichológusok, szociális munkások, és más szakemberek is erősíthetik.
- A bántalmazó férfiak módszeresen rombolják a partnerük önértékelését. Addigra, amikor a fizikai erőszak megjelenik a kapcsolatban, rendszerint elhitetik vele, hogy egyedül nem lenne képes megélni, felnevelni a gyerekeket, dolgozni, új életet kezdeni. Így a nő nem mer kilépni a kapcsolatból.
- A bántalmazó férfiak gyakran azzal nyerne hatalmat a nő fölött, hogy fokozatosan korlátozzák a családjával és a barátaival való emberi kapcsolatait. Először csak arra kérik, hogy nekik ne kelljen a nő szüleihez vagy barátaival találkozniuk, aztán már a nőt is arra kérik, hogy ritkábban találkozzon szeretteivel, majd hogy egyáltalán ne. Ez ahhoz vezet, hogy az évek során a nő elszigetelődik barátaiktól és családjától, és nem tud tőlük segítséget kérni, amikor a fizikai erőszak megjelenik a kapcsolatban.

Tévhit: Ahol szerelem van, ott nincs bántalmazás.

Tény: Nem ritka, hogy a bántalmazó férfiak, sőt a bántalmazott nők is azt állítják, szerelmesek a partnerükbe. Mint minden más párkapcsolat, a bántalmazással végződő kapcsolatok is szerelemmel kezdődtek, nem pedig ütéssel. Így sok nőt teljesen megdöbrent az első pofon. Az erőszak általában nem a kapcsolat elején kezdődik (amikor még könnyű lenne elmenni), hanem csak akkor, amikor a kapcsolat már biztos alapokon nyugszik, a nő kötődik a férfinak, és a férfi bizonyos hatalmat nyert a nő fölött.

Ha egy nőt megver az a férfi, akit szeret, és akitől függ, az nagyon fájdalmas, és nagyon megzavarja a nőt. A férfi nem csak az az ember, aki megüti, hanem az is, aki szeretkezik vele, vagy máskor megvizsgálja és kedves vele. A törődés és a melegség, illetve a bántalmazás közötti éles ellentét nagyon megnehezíti a nő számára, hogy elmenjen.

Tévhit1: Egy gyerekszüléssel megmenthető a kapcsolat. Ha megszületik az első gyerek, a bántalmazás abbamarad.

Tévhit2: Még a durva férfiak is lovagiasak, ha a nő kiszolgáltatott, például ha beteg vagy terhes.

Tény: A családon belüli erőszak áldozatainak több mint 25%-át akkor is megverik, amikor terhes. Az ilyen esetek 10%-ában a verés vetélést okoz. Igen gyakori, hogy épp a terhesség ideje alatt kezdődnek a verések, vagy akkor válnak súlyosabbá.

Tévhit: Aki egyszer bántalmazott nő volt, az is marad.

Tény: A tapasztalatok azt igazolják, hogy az a nő, akinek sikerül végleg kimenekülnie egy bántalmazó kapcsolatból, és szakszerű segítséget kap, többé nem megy bele egy újabb ilyen kapcsolatba, illetve, ha kiderül, hogy újabb partnere is bántalmazó, már az első alkalom után kilép a kapcsolatból.

Tévhit: A bántalmazott nők gyakran alkoholisták vagy drogosok.

Tény: Természetesen ez is előfordul, hiszen bántalmazott nők is mindenféle életmódúak lehetnek. Azok a nők, akik alkohol- vagy drogproblémával küzdenek, gyakrabban lesznek erőszak áldozatai, de semmiképpen sem ők alkotják a bántalmazott nők legnagyobb csoportját. Ugyanakkor sok nő éppen az erőszak miatt menekül különféle tudatmódosító szerek használatába.

Tévhit: A nők is ütnek. Az ilyen párok erőszakos kapcsolatban élnek.

Tény: Nem igaz, hogy a nők azonos mértékben lennének erőszakosak, mint a férfiak. Ahogy az élet más területein, a családban is a férfiak erőszakosabbak.

Ha a nők erőszakot alkalmaznak férfitartnerük ellen, az jellegzetesen más közegben zajlik. A partnerüket megütő nők inkább alkalmi, mint szisztematikus (rendszerben történő) módon használják az erőszakot. Szintén jelentős különbség, hogy a nők által alkalmazott erőszak célja nem a másik feletti hatalom kialakítása és megtartása, sőt: gyakran önvédelemből történik, vagy azért, mert a nő kétségbeesik az ellene irányuló erőszak miatt.

Továbbá a férfiak által elkövetett partnerbántalmazás komolyabb fizikai sérüléseket okoz, mint a nők által férfitartnerük rovására elkövetett erőszak. Valószínűbb, hogy a nők kórházi ellátásra szorulnak, ha megveri őket partnerük, mint fordítva.

Tévhit: Bár a férfiak tényleg gyakrabban ütnek, mint a nők, a nők viszont lelki erőszakot alkalmaznak a férfi ellen.

Tény: Ezt a vélekedést nem támasztják alá kutatások. A kutatások azt mutatják, hogy a fizikai erőszakot mindig megelőzi az, hogy a férfi egyre több lelki erőszakkal lépteti a nő önértékelését, és a fizikai erőszak mellett is tovább folytatódik az érzelmi erőszak. Az áldozatok és több pszichológiai elemzés szerint is a fizikai erőszak egyben érzelmi erőszakot is jelent, hiszen azt adja a nő tudtára, hogy értéktelen, és a férfi megsemmisítheti. Sok áldozat nyilatkozik úgy, hogy a fizikai erőszakból igazából az az által okozott lelki sérülések a leginkább maradandóak.

Ez a kiadvány nagyban támaszkodik a NANE Egyesület *Tények és tévhitiek a nők elleni erőszakról* című írására (<http://www.nane.hu/eroszak/vaw/tenyektevhitek.html>), valamint a *Képzőanyag, Szakemberek a családon belüli erőszak ellen* című kiadványra (Bécs 2000, magyar kiadás: NANE Egyesület 2005).

SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓ 1%

Jogsegélyszolgálatunkat, képzéseinket és hasonló ismeretterjesztő kiadványaink megjelentetését személyi jövedelemadója 1%-ával támogathatja, a következő adatok megadásával:

Habeas Corpus Munkacsoport
Adószám: 18082401-1-41

© Habeas Corpus Munkacsoport 2005.

1364 Budapest Pf.31.

info@habeascorpus.hu

<http://www.habeascorpus.hu>

<http://www.stop-ferfieroszak.hu>

A kiadvány tartalmáért teljes egészében a Habeas Corpus Munkacsoport felel, azért és az annak felhasználásából származó következményekért az Európai Bizottság nem felelős.

Tények és tévhitiek

a bántalmazott nőkről

Habeas Corpus Munkacsoport

www.stop-ferfieroszak.hu

www.habeascorpus.hu

Készült az Európai Unió Daphne Programja, Budapest Főváros Önkormányzata, a Nemzeti Civil Alapprogram, és az Open Society Institute Budapest Foundation támogatásával